

ע"פ 5446/13 - אברהים סאבר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 5446/13

לפני: כבוד השופטת ע' ארבל
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: אברהים סאבר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי נצרת
מיום 10.07.2013 בת"פ 42744-02-12 שניתן על ידי
כבוד השופט ת' כתילי

תאריך הישיבה: י"ז בחשון תשע"ד (21.10.13)

בשם המערער: עו"ד ב' קוסונוביץ; עו"ד ב' אלפסי

בשם המשיבה: עו"ד נ' פינקלשטיין
בשם שירות המבחן למבוגרים: הגב' ב' וייס

פסק-דין

השופטת ע' ארבל:

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כבוד השופט ת' כתילי) מיום 10.7.2013 בת"פ 42744-02-12, בגדרו נגזר על המערער עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי ו-3 שנות פסילת רישיון נהיגה.

1. המערער הורשע, על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מעשי פזיזות ורשלנות (ברכב) לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק או חוק העונשין); הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה בפסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה); עקיפה תוך קו הפרדה רצוף לפי תקנה 47(ה)(5) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: התקנות) וסעיף 68 לפקודה; סטייה מנתיב לפי תקנה 40 לתקנות וסעיף 68 לפקודה; ועקיפה כשהדרך לא פנויה לפי תקנה 47(ד) לתקנות. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 15.2.2012, בשעה 15:30 או בסמוך לכך, נהג המערער באוטובוס ציבורי זעיר (להלן: הרכב) על כביש מספר 65, כשברכב 8 נוסעים מלבדו. אותה עת עמד בצד הכביש שוטר תנועה, וכשהבחין במיניבוס קרב, אותת לו לעצור בשולי הכביש לצורך בדיקה שגרתית. המערער האט את הרכב והסיטו לכיוון שולי הדרך בהתאם להוראות השוטר, אולם כשקרב לשוטר החל להאיץ את מהירות נסיעתו ולהימלט מהמקום. השוטר וניידת משטרה נוספת שחלפה במקום, החלו במרדף אחר המערער. במהלך המרדף, נהג המערער במהירות מופרזת תוך שהוא עוקף רכבים שנקרו בדרכו, מאלץ רכבים אחרים לסטות מדרכם לשולי הכביש כדי להימנע מפגיעה, חוצה קו הפרדה רצוף וסוטה מנתיב נסיעתו לנתיב הנגדי, והכל כשברקע קוראים לו השוטרים לעצור. בשלב מסוים נאלץ המערער לעצור אחרי משאית שחסמה את נתיב נסיעתו. רק אז הצליחה אחת הניידות למנוע מבעדו להמשיך בנסיעתו. עוד הודה המערער בכך שסירב להוראות השוטרים לצאת מהרכב. המערער הודה כי ביצע את המעשים המתוארים שעה שהיה פסול מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה.

2. בתסקיר המבחן שהוגש לבית המשפט המחוזי, נכתב כי המערער, בן 40, נשוי ואב לחמישה ילדים קטינים. שירות המבחן התרשם כי המערער נוטל אחריות חלקית למעשיו, וכי החרטה שהוא מגלה מקורה בתוצאות ובהשלכות של התנהגותו על חייו ועל משפחתו. נקבע כי לא ניתן לשלול סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד וכי אין מקום לאפיק טיפולי נוכח היעדר ההכרה בקיומם של קווים עברייניים באישיותו. על כן, הומלץ על ענישה "מציבת גבולות".

בית המשפט המחוזי קבע את עונשו של המערער בהתאם לאמות המידה שהותוו בסעיפים 40א'-40ח' לחוק העונשין. ראשית, התייחס בית המשפט לחומרת המעשים שביצע המערער, לזלזול בשלטון החוק ובגורמי האכיפה שהם מבטאים, ולמסוכנות הנובעת מן המעשים לחייהם ולביטחונם של המשתמשים בדרך. חומרה יתרה ייחס בית המשפט לעובדה שבמעשיו העמיד המערער בסיכון את חייהם של הנוסעים ברכב, שעל ביטחונם היה אמון. בהינתן האמור, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה ונסיבות ביצוע העבירה, ובכלל זה העובדה כי במקרה דנן לא נגרם נזק, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט מצא כי בנסיבות העניין אין מקום לסטייה מהמתחם האמור. את העונש בתוך המתחם קבע בית המשפט בהתחשב בהשפעתו הקשה של עונש מאסר בפועל על משפחתו של המערער מחד גיסא, ובקושי של המערער לגלות אחריות למעשיו, כפי שעולה מתסקיר המבחן, מאידך גיסא. עוד נקבע כי נוכח עברו הפלילי העשיר של המערער, הכולל 49 הרשעות בתחום התעבורה, יש לשים דגש על שיקול ההרתעה, המחייב החמרה בעונשו של המערער. על כן, נקבע עונש של 14 חודשים מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי ופסילת רישיון.

מכאן הערעור שבפנינו, המופנה אך נגד העונש.

3. המערער מבקש להמיר את עונש המאסר שנגזר עליו למאסר שירוצה בעבודות שירות. הוא טוען לחוסר סמכות עניינית של בית המשפט המחוזי לדון בכתב האישום המתוקן, לאחר שנמחקה העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. נטען כי ניהול ההליך בבית המשפט המחוזי, ולא בבית משפט לתעבורה, הוביל להחמרה בעונש שנגזר על המערער. כמו-כן, נטען כי לא נהוג לפסוק עונש של מאסר בפועל בגין ביצוע ראשון של העבירות בהן הורשע המערער, ובפרט כאשר נסיבות ביצוען אינן חמורות, כבעניינו. יתר על כן, טוען המערער כי לא ניתן בגזר הדין משקל ראוי לנסיבותיו האישיות, וביניהן היותו מפרנס יחיד במשפחה המונה חמישה ילדים. המערער מוסיף כי מעצרו הממושך - מאחורי סורג ובריאח ואחר כך במעצר בית - פגע קשות בפרנסתו ובמשפחתו.

לצד אלו, מעלה המערער טענות לפיהן עובדות כתב האישום המתוקן אינן מגלות חלק מן העבירות בהן הורשע. לשיטתו, היה על בית המשפט דלמטה להרשיעו אך בעבירות של סטייה מנתיב, עקיפה תוך קו הפרדה רצוף ועקיפה כשהדרך לא פנויה, אשר העונש הראוי בגינן הוא נמוך מזה שנפסק לו ועולה כדי 3 חודשי פסילת רישיון בלבד.

4. המשיבה טוענת כי העונש שהושת על המערער הוא מקל ביחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מעין אלו, והוא מצוי בתוך המתחם שנקבע בפסק דינו המפורט של בית המשפט המחוזי בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות. כמו-כן, יש לייחס משקל לעברו הפלילי של המערער, ובפרט לעברו התעבורתי העשיר, ולעובדה כי ריצה בעבר עונש של 10 חודשי מאסר בפועל. אשר לסוגיית הסמכות, לעמדת המשיבה אין כל מניעה כי בית המשפט המחוזי ימשיך וידון בתיק לאחר שכתב האישום תוקן כך שהעבירות בו הן עבירות קלות יותר, המצויות בסמכות בית משפט שלום.

5. בתסקיר משלים שהוגש לבית משפט זה לקראת הדיון בערעור, נכתב כי בניגוד לעבר, המערער לוקח אחריות מלאה על מעשיו. כמו-כן צוינה לזכות המערער יציבות תעסוקתית לאורך זמן ואחריות כלפי בני משפחתו אשר תלויים בו מבחינה כלכלית ורגשית. עם זאת, שירות המבחן התרשם כי המערער עודנו מתקשה להפנים את חומרת מעשיו, וכי ביטויי החרטה והאשמה מצידו מקורם בעיקר בהשלכות התנהגותו על חייו וחיי משפחתו, ואין בהם תובנות אמיתיות לגבי העבירות שביצע.

דין הערעור להידחות.

6. באשר לטענת הסמכות, סעיף 92(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע כי "בית המשפט רשאי לתקן כתב אישום אף אם העבירה שלפי התיקון היא בגדר הסמכות של בית משפט אחר או של הרכב אחר... אולם, אם העבירה היא בסמכותו של בית משפט בעל סמכות שיפוט מצומצמת יותר, רשאי בית המשפט גם להמשיך לדון בה". דהיינו, בית המשפט המחוזי רשאי היה להמשיך ולדון בתיק, גם לאחר תיקון כתב האישום באופן המייחס לנאשם עבירות קלות יותר מכפי שיוחסו לו תחילה, עבירות שמצויות בסמכותו של בית משפט שלום. אנו דוחים אפוא טענה זו.

7. לגופו של עניין, לאחר שבחנו את טענות הצדדים הגענו למסקנה כי יש לדחות את הערעור. חלק ניכר מטענות המערער מופנה נגד האישומים בהם הורשע. טענות אלו תמוהות, לאור העובדה שהמערער, שהיה מיוצג לאורך ההליך, הודה במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות לגביהן הוא טוען כעת שאינן עולות מכתב האישום המתוקן. המערער גם לא טרח להציג כל הסבר להודייתו בעבירות שלשיטתו לא מתקיימות. לא מצאנו ממש בטענות אלו ואנו דוחים אותה. נוסף כי ערעור על גזר הדין אינו המסגרת המתאימה לדון בטענות אלו.

עמוד 3

אשר לעונש. כלל ידוע הוא שאין ערכאת הערעור מתערבת בעונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים (ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (3.7.2006); ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל (3.2.1998); ע"פ 9437/08 אלגריסי נ' מדינת ישראל (12.5.2009)). המערער לא הציג בפנינו כל הצדקה משמעותית להקלה בעונשו. בית המשפט המחוזי גזר את דינו לאחר שבחן את עניינו בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין. הטענות שהעלה המערער בפנינו נידונו וזכו להתייחסות במסגרת גזר הדין. המעשים שביצע המערער הם חמורים וטומנים בחובם פוטנציאל ממשי לפגיעה בשלום הציבור ובביטחונו, ובפרט כשברכב נסעו שמונה נוספים מלבד המערער, ובשים לב לפגיעה בשלטון החוק תוך זלזול באמונים על אכיפתו. כשמתווספים למעשים אלו עברו הפלילי של המערער והעובדה שכבר ריצה בעבר עונש מאסר בפועל, נראה כי חרף הצהרותיו, המערער אינו מפנים את הפסול בהתנהגותו. לכך יש להוסיף את תסקיר המבחן בעניינו של המערער, אשר מעלה חשש להישנות העבירות בעתיד ונמנע מהמלצה טיפולית. לאור האמור, אנו סבורים כי העונש שקבע בית המשפט המחוזי הוא ראוי ומאוזן, ואינו מצדיק התערבותנו.

הערעור אפוא נדחה. המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 23.2.2014, עד לשעה 10:00, בימ"ר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המערער לתאם את הכניסה למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ניתן היום, ט' באדר א' התשע"ד (9.2.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
